

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Notitie ecologische inventarisatie Doarpsstrjitte Twijzelerheide

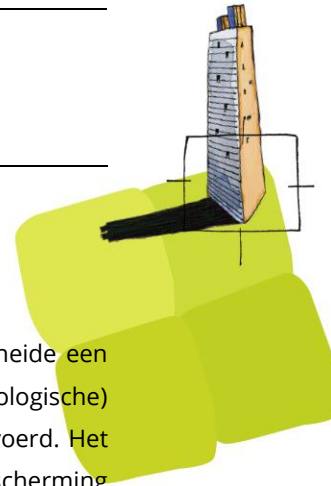
Opdrachtgever: Stichting Woningbouw Achtkarspelen

projectnummer: 005.32.09.62.00

Van: Mevrouw drs. H. Vegelin

Onderwerp: Notitie ecologische inventarisatie Doarpsstrjitte Twijzelerheide

Datum: 24-01-2018

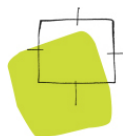
Aanleiding

Er zijn plannen om op een agrarisch perceel aansluitend aan de dorpskern van Twijzelerheide een aantal woningen met toegangsweg en parkeergelegenheid te realiseren. Om de (ecologische) uitvoerbaarheid van dit project te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen (bekende verspreidingsgegevens) is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 5 januari 2018 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren half bewolkt, droog, zon, circa 7 °C en een zwakke windkracht 1-2.

Projectgebied

Het projectgebied betreft agrarisch gebied aansluitend aan de dorpskern van Twijzelerheide. Het projectgebied wordt omsloten door kleinschalige agrarische gronden en bebouwing van de dorpskern en ligt ingeklemd tussen de Doarpsstrjitte, het Swaddepaed) en het Stuolwynderspaed). Het projectgebied is begin 2018 in gebruik als weiland (ponyweide). Aan de zuid- en westzijde van het gebied is een kleine waterhoudende watergang met steile oevers aanwezig. Aan de oostkant bevindt zich een droogvallende greppel. De noordkant loopt door in aangrenzend grasland. In de zuidwestelijke hoek is hoog opgaande beplanting aanwezig in de vorm van schietwilg en zwarte populieren. Op enige afstand van het projectgebied staat opgaande beplanting in de vorm van een windsingel en enige bosschages in het kleinschalige cultuurland en als erfbeplantingen.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het realiseren van vier twee-onder-één-kapwoningen op het grasland. Tevens wordt een toegangsweg gerealiseerd en extra parkeergelegenheid direct aansluitend aan de beoogde bouwvlakken. De planontwikkeling brengt een toename van verlichting mee als gevolg van lichtuitstraling vanuit de geplande woningen en in de openbare ruimte.

Beoogde locatie van de toegangsweg vanaf de Doarpsstrjitte (thans onderhouden als 'gazon')

Impressie projectgebied vanaf het Stuolwynderspaed

Watergang langs de zuidkant van het projectgebied, zicht richting het westen

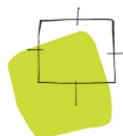

Zicht op het projectgebied richting het noorden

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreft:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);

- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb artikel 3.11). Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor de soorten op deze lijst een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFD) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFD - quickscanhulp.nl, 6 december 2017, 14:08:20 uur) blijkt dat binnen een straal van 1 km rond het projectgebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vooral vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen, zoogdieren en enkele amfibieën. Uit de bekende gegevens komen geen beschermde soorten uit de overige soortengroepen naar voren. De bekende verspreidingsgegevens melden in een straal van 5 km rond het projectgebied wel enige soorten uit de overige soortengroepen. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst betrokken.

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het projectgebied een beperkte natuurwaarde kent. Binnen het projectgebied is een oude schietwilg aanwezig die, ondanks dik dood hout in de kroon, geen potenties voor beschermde soorten heeft. Aan de oevers en in de watergangen groeien algemene soorten als pitrus, gewoon sterrenkroos, riet, mannagras en gele lis. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. De stukken grasland kennen voornamelijk een vegetatie van gestreepte witbol, fioringras, kweek, scherpe boterbloem, ridderzuring, grote brandnetel, Engels raai-gras en witte klaver. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Deze zijn gezien het zeer intensieve gebruik als gazon en (vertrapte) ponyweide ook niet in het projectgebied te verwachten. De uit de ruimere omgeving van het projectgebied bekende dreps, geplooide vrouwenmantel, korensla en muurbloem (Quickscanhulp.nl) stellen specifieke eisen aan hun biotoop en worden in het

---

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). De NDFD is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFD geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFD wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

projectgebied niet verwacht. Het is aannemelijk dat de waarnemingen van deze soorten in de directe omgeving van het projectgebied afkomstig zijn uit tuinen en/of doelbewust zijn uitgezaaid als herintroductie van akkerkruiden.

De bomen in en direct grenzend aan het projectgebied bevatten geen holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast is in het projectgebied geen bebouwing aanwezig. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het huidige projectgebied dan ook uitgesloten. Vanwege het vrijwel ontbreken van opgaande beplanting binnen het projectgebied en gezien het open karakter hebben grote delen van het projectgebied ook weinig waarde voor foeragerende vleermuizen. Foeragerende exemplaren van laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis zijn vooral aan de randen van het projectgebied te verwachten. Boven het grasland zijn soorten van open agrarisch gebied (laatvlieger en rosse vleermuis) te verwachten. Door de omliggende kleinschalige deels lijn-vormige landschapselementen en erven, is er potentie voor vliegroutes in het projectgebied.

In het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde waarden of sporen daarvan aangetroffen. Tevens biedt het projectgebied zelf geen schuilmogelijkheden voor beschermde soorten. Het projectgebied biedt daarnaast zeer beperkt geschikt leefgebied/foerageergebied voor een aantal andere algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis, bosspitsmuis, haas, marterachtigen en egel. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de geraadpleegde bronnen komt waterspitsmuis naar voren in de directe omgeving (0-1 km.) (Quickscanhulp.nl). Aangezien de watergangen langs het projectgebied weinig geschikt zijn als leefgebied voor waterspitsmuis (vertrapte steile oevers en weinig oevervegetatie), kan deze soort met grote zekerheid worden uitgesloten in het projectgebied. Overige niet-vrijgestelde zoogdiersoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden op basis van de bekende verspreidingsgegevens ook niet verwacht binnen en direct nabij het projectgebied.

In en direct rond het projectgebied zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen aangetroffen. Wel is het aannemelijk dat kerkuil verblijfplaatsen heeft in de omgeving van het projectgebied en het gebied gebruikt als onderdeel van het foerageergebied.

Aannemelijk is dat het projectgebied onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van verschillende strikt beschermde vogelsoorten, waaronder buizerd, havik, sperwer, roek en ooievaar die uit de directe omgeving van het projectgebied bekend zijn (Quickscanhulp.nl). In het opgaand groen grenzend aan het projectgebied kunnen algemene soorten als vink, merel en Turkse tortel tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek is in aangrenzend terrein een aantal vogelsoorten waargenomen, waaronder koolmees, spreeuw, huismus en ringmus. Gezien het 'natte' karakter van het projectgebied is een soort als wilde eend eveneens te verwachten binnen en langs het projectgebied.

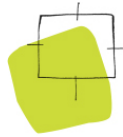
Op zeer korte afstand van het projectgebied is in het verleden de strikt beschermde heikikker aangetroffen. Het projectgebied heeft evenwel weinig potentieel als leefgebied van deze soort die daarmee ook niet te verwachten is binnen de dorpskern van Twijzelerheide. Het projectgebied vormt tevens geen geschikt leefgebied voor de overige, meer kritische niet-vrijgestelde amfibieën, zoals de uit de ruimere omgeving bekende poelkikker en rugstreeppad (>5 km). De watergangen bieden in beperkte mate geschikt voortplantingsbiotoop voor de algemene amfibieënsoorten bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. De oevers en beplantingen buiten het projectgebied vormen in beperkte mate potentieel landbiotoop voor deze soorten waarvoor in de provincie Fryslân een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De watergangen zijn plaatselijk verland en hebben een beperkte watervegetatie, waardoor de watergangen deels geschikt leefgebied kunnen vormen voor de uit de directe omgeving bekende vissoort grote modderkruiper (Quickscanhulp.nl). Met het oog op het reeds lange tijd aanwezige geïsoleerde kleine watersysteem in het projectgebied is het zeer onwaarschijnlijk dat grote modderkruiper in de aangrenzende watergangen aanwezig is. Geschikt leefgebied voor (uit de ruime omgeving bekende) beschermde soorten uit de soortengroepen reptielen is gezien de inrichting en het intensieve landbouwgebruik niet aanwezig in het projectgebied. Ringslang is in het verleden wel op geringe afstand (1-5 km.) aangetroffen. Het projectgebied zelf heeft echter geen potenties voor deze soort en is daarmee ook niet te verwachten binnen het projectgebied.

Uit de soortengroepen van de ongewervelden is de libel de groene glazenmaker bekend op zeer korte afstand. Deze soort is gebonden aan zeer specifieke milieus met krabbenscheer die niet binnen en grenzend aan het projectgebied aanwezig zijn. Een zwervend dier kan eventueel wel binnen het projectgebied worden waargenomen. Van de dagvlinders is grote vos bekend op zeer korte afstand. Dit betreft een trekvlinder en is daarmee ook niet aan het projectgebied gebonden voor de voortplanting en leefgebied.

TOETSING

De graslanden in het projectgebied hebben vanwege de huidige inrichting en het intensieve gebruik een laag voedselaanbod en daarmee geen hoge waarde voor foeragerende vogels met jaarrond beschermde nesten. Vleermuizen kunnen het projectgebied wel beperkt gebruiken als foerageergebied. De meer waardevolle oevers, houtsingel en bosschages direct buiten het projectgebied blijven bij de ontwikkelingen behouden. De plaatsing van opstallen, bestrating en beplantingen zal het projectgebied niet ongeschikt maken als foerageergebied voor de meeste te verwachten soorten. De te realiseren kleinschalige tuinen vergroten het voedselaanbod en de nieuwe bebouwing kan ruimte

bieden aan verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen. Negatieve effecten zijn dan ook niet aan de orde.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels in de directe omgeving kunnen worden verstoord. Dit is bij wet verboden. Verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. Heikikker, poelkikker, waterspitsmuis en grote modderkruiper worden niet in het projectgebied verwacht; negatieve effecten op deze soorten zijn dan ook niet aan de orde.

Als gevolg van de werkzaamheden kan verder foerageergebied of een schaarse verblijfplaats van enkele vrijgestelde beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht conform de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

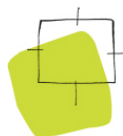
Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplicht. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân

uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op geruime afstand van het projectgebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied De Grote Wielen op een afstand van ongeveer 9 km ten westen van het projectgebied. De meest nabij gelegen in het kader van het NNN beschermde gebieden liggen op ongeveer 1 km van het projectgebied. Nabij het projectgebied liggen geen gronden die zijn aangewezen als weidevogelgebied.

Gezien de terreinomstandigheden en de ligging, heeft het projectgebied geen belangrijke ecologische relaties met beschermde natuurgebieden.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden en de ligging van het projectgebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde natuurgebieden op voorhand worden uitgesloten. De beoogde plannen vinden plaats op ruime afstand van het NNN, waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkeling een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Met inachtneming van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. De ontwikkeling is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslan.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.